

Studiedag Lezen

Listig Leren Lezen. Implementatie van de LIST-principes in het buitengewoon lager onderwijs.

(LoS project BuBaO - sessie 2)

21 april 2022

Brenda De Windt – Luc Eeckhout – Vicky De Windt

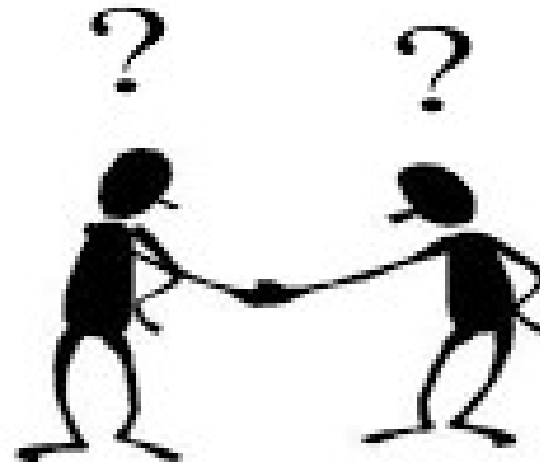

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

En wie zijn jullie?

van De Vijgen / LevensLeest

7 augustus 2018 Vlaamse leerlingen scoren minder goed op leesprestatie

Vlaamse leerlingen scoren laag op begrijpend lezen en doen daarmee slechter dan andere landen. Dat blijkt uit internationaal onderzoek dat de leesvaardigheid van kinderen en jongeren meet. Bovendien hebben Vlaamse kinderen en jongeren een negatieve houding tegenover lezen. Leerlingen die graag lezen presteerden wel beter op begrijpend lezen.

De Standaard Meest recent Binnenland Buitenland Opinie Economie Cultuur Sport Life&Style Meer ▼
Leesvaardigheid Vlaamse jongeren gaat verder achteruit

03/12/2019 om 09:00 door **Sissou Gryssoingre**

Foto: Fotograaf Pleasie / Beeld & Geluid

De leesvaardigheid van de Vlaamse vijftienjarigen is er ten opzichte van 2015 'aanzienlijk' op achteruitgegaan. Dat blijkt uit de nieuwste Pisa-resultaten, die de Oeso vandaag publiceert. Voor

- MEEST RECENT • MEEST GELEZEN
1. LIVEBLOG. Corona-situaatie onder de...
  2. Kaart. 182 gemeenten overschriden 2...
  3. Formatieblog. Leterne vindt dat CD&...
  4. Jambon over de zaak-Chovanec: 'Slov...
  5. Jambon geeft om 15 uur persconferen...

Volledig ove

NIET TE MISSEN

RADAR / zoekt elke week de beste cultuurtips
Atlas van een oer

VLAMSE LEERLINGEN LEZEN EER OER, MAAR ZE DOEN NIET NIET GRAAG

Leestechiek supertop, LEESPLEZIER SUPERFLOP

Vlaamse leerlingen scoren internationaal aan de top voor lezen. Maar ze hebben er een slechte houding aan. Dat blijkt uit PISA 2018, een internationaal vergelijkbaar studie van de OESO naar 'leesvaardigheid' in Europa. Niet Vlaanderen maar voor Finland de kinderen hebben internationaal de best voor begrijpende lezen. Canada en Mexico de laatste.

PISA

VLANDEREN IN INTERNATIONALE TOP TIEN	11000	1000
1. Finland	592	592
2. Korea	588	588
3. België	576	576
4. Hongarije	568	568
5. Hongarije	564	564
6. Canada	560	560
7. Mexico	552	552
8. Mexico	548	548
9. Canada	544	544
10. Canada	540	540
11. Nederland	536	536
12. Nederland	532	532
13. Nederland	528	528
14. Nederland	524	524
15. Nederland	520	520
16. Nederland	516	516
17. Nederland	512	512
18. Nederland	508	508
19. Nederland	504	504
20. Nederland	500	500

Jongeren lezen geen boeken meer. Wat nu?

Wim Roos, docent Nederlands in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs – 19/09/09, 00:00
Volwassenen lezen steeds minder en hun kinderen lezen helemaal niet meer. Dat hoor je vaak genoeg om je heen zeggen. Is dat ook zo? Dat kinderen bijna niet meer lezen, merk ik in de praktijk. Als docent Nederlands kost het mij, vergeleken met zo'n vijftien, twintig jaar geleden, veel en veel meer moeite om mijn leerlingen aan het lezen te krijgen.

Meer over
Onderwijs

(Jorgen Caris, Trouw)

Kinderen hebben steeds minder plezier in lezen. Dat is zorgelijk, zeker voor het onderwijs. Want kinderen die wel graag lezen, doen het beter op school.

Het leesplezier verdwijnt: slechts 24 procent van Vlaamse leerlingen leest echt graag

Lezen, steeds meer een uitdaging voor kinderen

05/06/2019 om 13:47 door **Jana Vincensweghem**

De GVR is een populair kinderboek van Boald Dahl, maar kinderen lezen steeds minder voor hun plezier.

Leerkrachten spenderen vandaag fors minder tijd aan het leren lezen van onze kinderen. Het is 1 van de 22 hypothesen die de KU Leuven heeft onderzocht om de dramatische daling van het leesniveau bij Vlaamse tienjarigen te verklaren.

- MEEST RECENT • MEEST GELEZEN
1. LIVEBLOG. Coron...
  2. Kaart. 182 gemeen...
  3. Formatieblog. Lete...
  4. Jambon over de 2a...
  5. Jambon geeft om 1...

NIET TE MISSEN

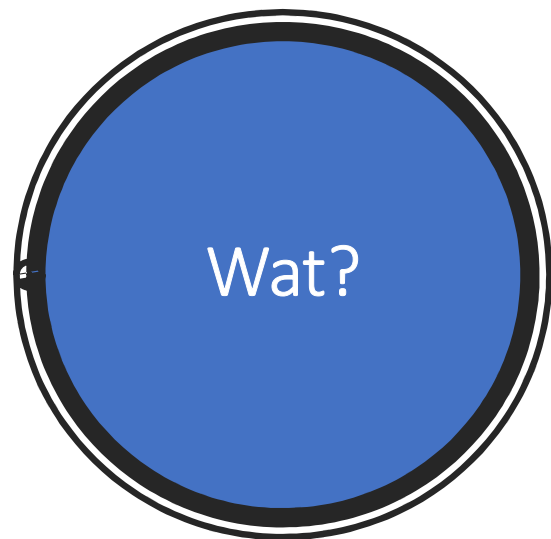
RADAR / zoekt elke week de beste cultuurtips

BEGRIJPEND LEZEN 'Meestal lezen de kinderen alleen als er tijd over is'

De Onderwijsinspectie onderzocht waar het in het Vlaamse basisonderwijs precies fout loopt met het begrijpend lezen. 'De scholen en de leerkrachten varen blind.'

Klaas Moenhout
vrijdag, 12 juni 2020 om 3:25 uur

Leerlingen liever laten lezen.

Leerlingen beter (dieper) leren lezen.

Voor SO & BuBao

Focus op **beleid** én op **professionalisering**

Op maat van de school!

In samenwerking met de teams!

Voor SO

Focus op **diep en gemotiveerd lezen**

1ste graad B-stroom

Voor BuBao

Focus op **LIST**

Voortgezet lezen in type basisaanbod en type 9

Wat mogen jullie verwachten van deze sessie?

We willen jullie kennis laten maken met ons Lees Wijs project.

We willen jullie meenemen in ons LIST verhaal.

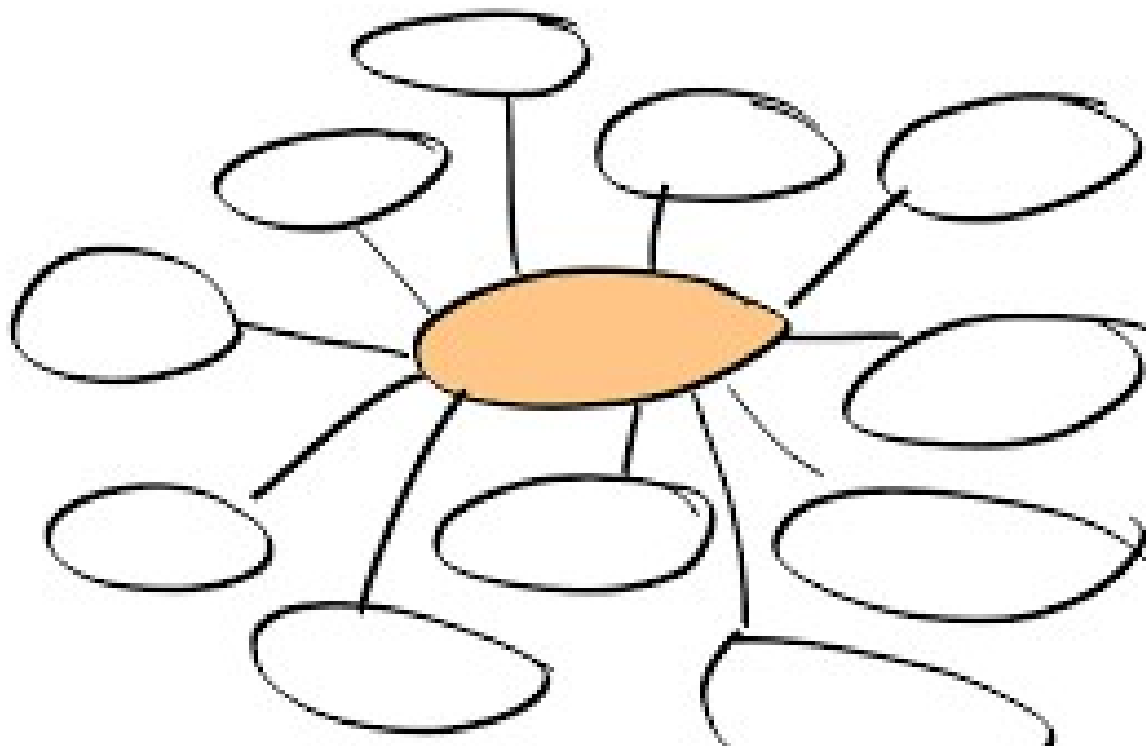
En we hopen elkaar op die manier te inspireren.

**LEZEN,
LEZEN,
LEZEN!**

Wat weten
jullie over
LIST?

KLASSE

Zo doen zij het

LIST

LIST staat voor **L**ees **I**nterventieproject voor **S**cholen met een **T**otaalaanpak.

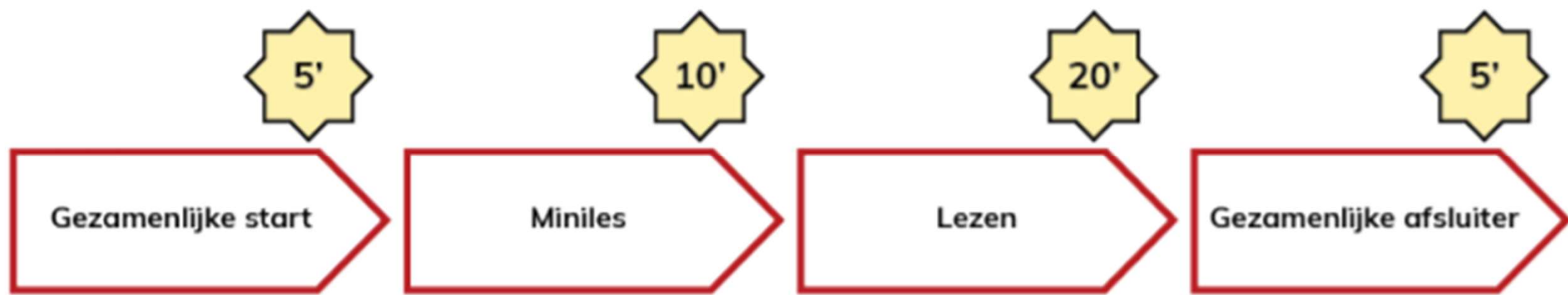
De afkorting wordt vaak vertaald naar **L**ezen **IS** Top! **L**ezen **IS** Tof!

Het werd ontwikkeld in Nederland voor scholen voor primair en voortgezet onderwijs (regulier en speciaal)³ die (bijna) al hun leerlingen functioneel geletterd willen afleveren en die de leraren hun kennis en vaardigheden met betrekking tot leesonderwijs willen vergroten.

Het einddoel van het leesonderwijs in LIST is het ontwikkelen van zelfstandige, gemotiveerde en strategische lezers die hun geletterdheid zowel gebruiken om te leren als om te lezen voor hun plezier (Houtveen et al., 2012, p. 35-36).

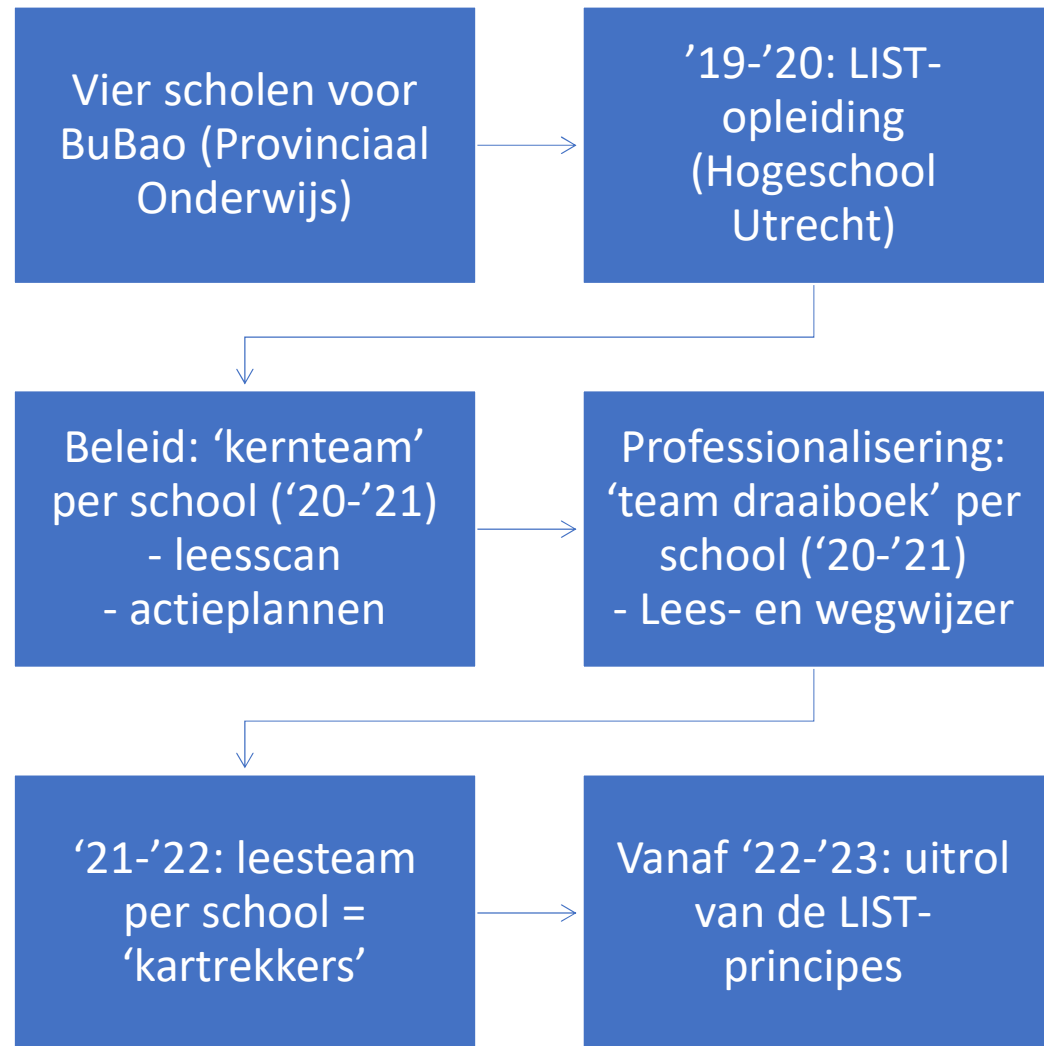
De randvoorwaarden zijn:

1. 20 minuten aaneengesloten leestijd per dag.
  2. Interactie voor en na de leesmomenten.
  3. Lezen van samenhangende tekst in zelfgekozen boeken.
  4. 25 leeftijdsadequate boeken per jaar.
  5. Ondersteuning door de leerkracht.
  6. Aandacht voor differentiatie.
  7. Meetmomenten.
  8. Rol van de leerkracht.
  9. Totaalaanpak.
  10. Groepsdoorbroken.
-

Lees Wijs in BuBao: Listig Leren Lezen

Lees- en Wegwijzer

Aan de slag met de LIST-principes in het
buitengewoon basisonderwijs

LEES
WJS

De randvoorwaarden zijn:

1. 20 minuten aaneengesloten leestijd per dag.
2. Interactie voor en na de leesmomenten.
3. Lezen van samenhangende tekst in zelfgekozen boeken.
4. 25 leeftijdsadequate boeken per jaar.
5. Ondersteuning door de leerkracht.
6. Aandacht voor differentiatie.
7. Meetmomenten.
8. Rol van de leerkracht.
9. Totaalaanpak.
10. Groepsdoorbroken.

Wat vinden jullie van deze totaalaanpak?

- Mondeling/chat

Belang van de klas- en schoolbib

... en hoe dit aan te pakken ...

Boekenaanbod

Keuze van de leerlingen

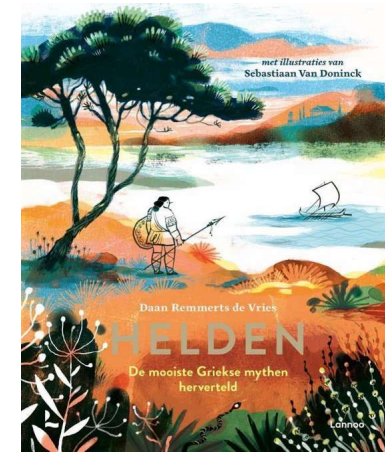
- Wat zijn hun favoriete boeken?
- Leerlingen moeten zich kunnen herkennen.
- Leerlingen hebben een beperkte voorkeur.
- Niet te moeilijke woorden
- Spanning en humor
- Illustraties en titel moeten kloppen met het verhaal.
- Heldere verhaallijn

Boekenaanbod

Keuze van de leerkracht

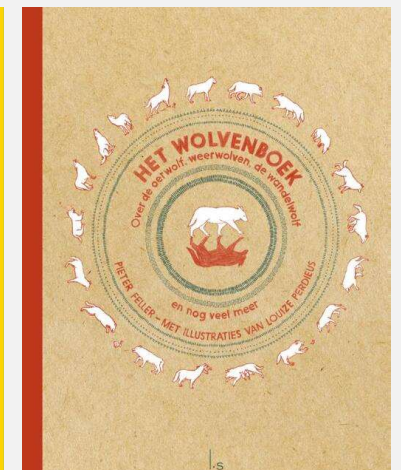
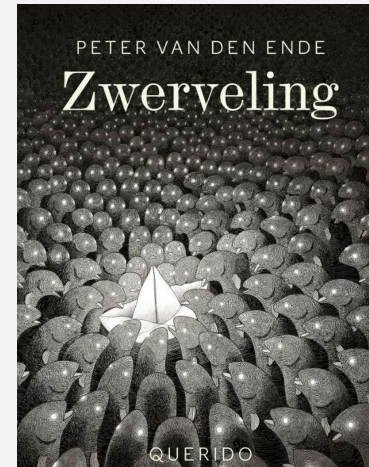
- Aansluiten bij de interesse van de leerlingen.
- Maar ook vernieuwend en grensverleggend.
- De leerlingen krijgen een realistisch beeld van de maatschappij.
- Verschillende soorten materialen en genres.
- Aansluiten bij het leesniveau van de leerlingen.
- Aandacht voor (bijzonder) taalgebruik.
- Aandacht voor diversiteit.

Boekenaanbod

Materialen

- Boeken
- Strips / graphic novels
- Tijdschriften
- Kamishibai
- Luisterboeken
- ...

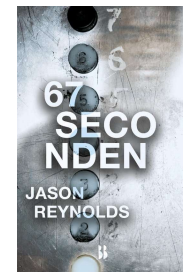
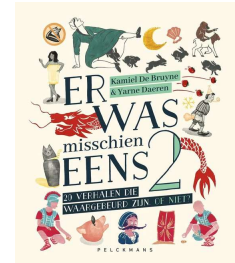

Boekenaanbod

Genres in jeugdliteratuur

- Fictie
- Non-fictie
- Poëzie
- Verse novel
- ...

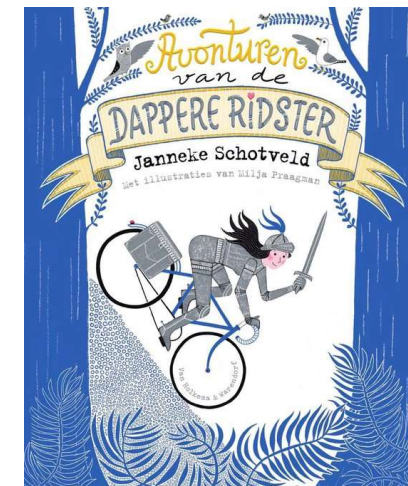
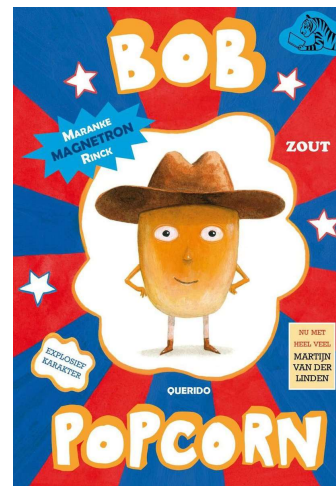
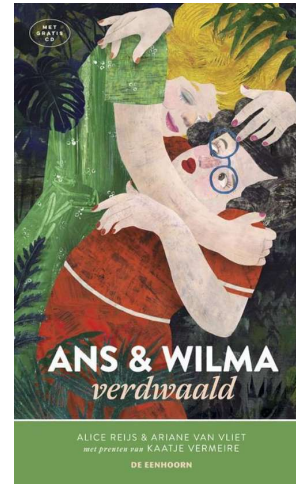

Boekenaanbod

Fictie

- Realistische setting:
  - historische verhalen
  - avonturenverhalen
- Verzonnen setting:
  - fantasie
  - sciencefiction
  - dierenverhalen

Boekenaanbod

Inspiratie

- Bibliotheken
- Uitgeverijen:
  - Brochures, nieuwsbrieven
  - Websites: [ROSE Stories](#), [TIPTOE Print](#)
- Recensies:
  - [Jaapleest.nl](#)
  - [De Grote Vriendelijke Podcast](#)

Boekenaanbod

Onderhoud

- Uitleensysteem gebruiken?
  - Voorbeelden: [BoekMee](#), [Colibris](#)
- Wieden
  - Mogelijke criteria:
    - Inhoud van het boek
    - Uitzicht en staat van het boek
    - Gebruik van het boek
    - Kill your darlings

Boekenaanbod

Checklist

- Ruime spreiding in genres, materiaalsoorten en leesniveaus?
- Mix van fictie en non-fictietitels?
- Voldoende thema's?
- Balans tussen klassiekers en nieuwigheden?
- Voldoende boeken?

Less is more!

Bericht aan de leerkracht

Zorg dat ze je betrappen
op 't lezen van een boek.
Leg stiekem tussen mappen
een ouwe pocket zoek.

Sta openlijk te lezen,
vooraf en tussendoor,
in boeken, onvolprezen,
en lees er vief uit voor.

Betrek een tekst die zindert
bij zowat elke les.
Besmet hen onverminderd.
Wees leesgids. Boek succes.

Zijn jullie verwachtingen ingelost?

We willen jullie kennis laten maken met ons Lees Wijs project.

We willen jullie meenemen in ons LIST verhaal.

En we hopen elkaar op die manier te inspireren.

Contactgegevens

- Brenda.dewindt@evergem.be
- Luc.eeckhout@pov.be
- Vicky.de.windt@pov.be

dankjewel
♥

Studiedag Lezen

21 april 2022

